

Context deel 4

Yeshua en de Farizeeën



Context 1 - algemeen:

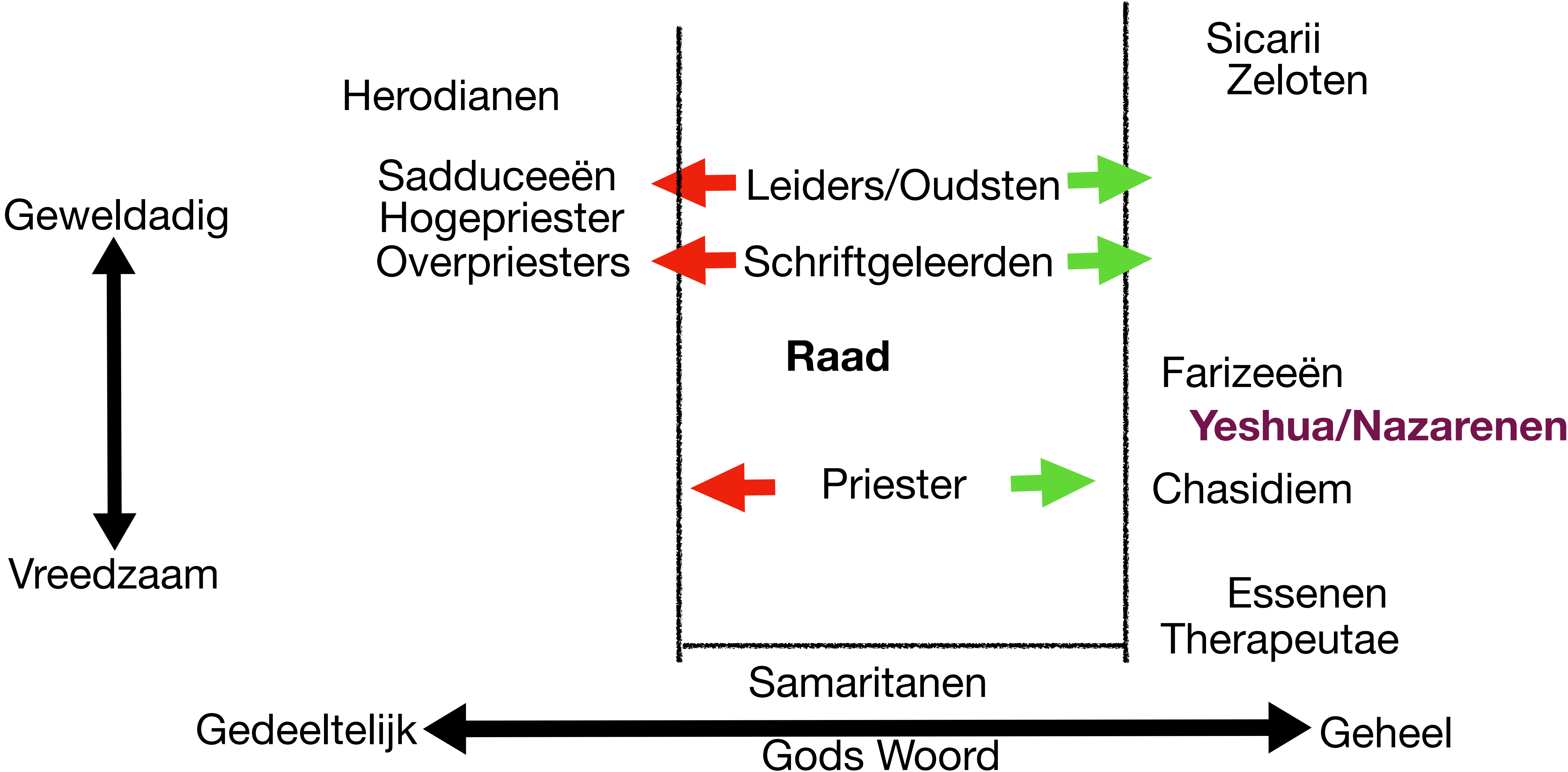
- Ons algemene perceptie vermogen (en overschatting daarvan).
- Vooraannames van de schrijver of ontvanger.
- Wat was de vraag?
- Voor wie is de boodschap? (Doelgroep)
- Wat was de bedoelde betekenis v/e woord? (Is die over tijd veranderd)
- In welk taalgebied bevind ik me? (Betekenis veranderd)
- Klemtonen zijn niet aanwezig (1 zin 8 betekenissen).
- Kosten (en omvang) v/e brief >> toegankelijkheid.

Context belang: Intertestamentische periode

- Bereid tot vechten en sterven om Gods Torah te volgen.
- Verlangen om streng afgebakende (religieuze) grenzen te stellen.
- Argwaan tegen “vreemden” die zich aan willen sluiten (geënt worden).
- Argwaan tegen Joden die “vreemden” willen laten aansluiten (geënt worden).



Context deel 3a&b Joodse groepen 1ste eeuw



Samaritanen

- Gen tm Deu waren belangrijk, verwachten vervulling van Deu 18:18
- Grote haat en nijd tussen hun en de Joden.

Therapeutae

- Uitermate profetische & allegorische interpretatie van de Schrift.
- Afstand gedaan van privé-eigendom.

Chasidim

- Wonderwerkers & apolitiek

Essenen

- twee "Messiassen", een koninklijke en een priesterlijke
- Ze leiden een gemeenschapsleven met strikte lidmaatschap vereisten, regels en rituelen. Liefde voor je naaste en haat voor je vijanden.

Zeloten

- Theologische overtuigingen strookten (grotendeels) met de Farizeeën.
- Grote (militaire) Messias verwachting >> fysiek verzet tegen de Romeinen.

Sicarii

- Ze zijn ontstaan in Galilea net als vele andere anti-Romeinse groepen.
- Ze waren tegen elke vorm van compromis, motto van constante rebellie.

Sadduceeën

- Geloven niet in leven na de dood, in engelen of geesten.
- Ze verwierpen ook de leringen van de Farizeeën.
- Waren nauw verbonden met de Romeinen (om hun rijkdom te behouden).

Herodianen

- Worden niet veel genoemd in Gods Woord.
- Betekent dat ook dat ze dan weinig invloed hadden op Yeshua's bediening?

Schriftgeleerden

- Groep (Hand 23:9), Regio's (Mar 7:1), willen achterste v/d tong zien (Luk 11:53).
- Dit maakt het lastig om (zonder context) goed te begrijpen wat speelt.

Overpriesters

- Leidende rollen in de Tempel (Mat 27:3), ziet ze daarom tegen in Jeruzalem.
- Over het algemeen Sadduceeën, dus Yeshua & Farizeeën vijandig gezind.

Oudsten

- Komen voor bij alle groepen.
- Dit maakt het lastig om (zonder context) goed te begrijpen wat speelt.

Farizeeën

- Geliefd bij en gerespecteerd door het volk.
- Vrije wil van de mens & alwetendheid en voorbestemming van en door God.
- Opstanding v/d doden (Hand 23: 1-8), engelen en wonderen (Mat 12:27).
- Sabbatsrust, zuiverheidsrituelen, tienden en kosjer.
- Twee belangrijke stromingen (Hillel & Shammai).
- Hillel gezien als zeer geduldig, vredelievend en toegankelijk.
- Shammai gezien als intens patriottisch en daardoor zeer onbuigzaam.
- Scheiden >> immoreel gedrag (Shammai), praktisch elke reden (Hillel).
- Kopje schoon >> Buitenkant (Shammai), binnenkant (Hillel).
- Zieken bezoek Shabbat >> niet toegestaan (Shammai), toegestaan (Hillel).
- Torah studeren >> Alleen waardigen (Shammai), iedereen (Hillel).
- “Evangelisatie” >> 18 artikelen tegen (Shammai), openstaand (Hillel).

Wie wilde Yeshua doden?

- Mat 12:14 & Mar 3:6 ... **Farizeeën** met de **Herodianen** om Hem ten val te brengen, in het verderf zouden storten, van Hem af konden, kwijt konden raken.
- Luk 13:31 **Farizeeën** vertrek van hier, want **Herodes** doden (615).
- Overpriesters (19x), Schriftgeleerden (8x) en oudsten (8x) zijn de hoofd verantwoordelijken voor de kruisigingsdood van Yeshua (**Mat 21:45** & Joh 8:13 & 11:47 Farizeeën vermeld).
- 1) Het kunnen ze lang niet allemaal zijn (**Mat 21**; Joh 8; *Joh 11*).
- 2) Jeruzalem >> machtscentrum elite... (**Mat 21**; Joh 8; *Joh 11*).
- 3) Staat niet direct vermeld (**Mat 21:39**, Joh 8:37, *Joh 11:53*).
- 4) Overpriesters en/of Raad; dus % schuld lastig te bepalen (**Mat 21** en *Joh 11*).
- 5) Het is een gelijkenis, geen voorval (**Mat 21**).
- 6) Yeshua wist dat Hij zou sterven >> stond vast (Algemeen).
- 7) “Ze” wilden Hem (voornamelijk) tot zwijgen brengen zie Mat 12:41&Mar 3:6 (Algemeen).
- 8) Het waren farizeeën die Hem waarschuwden voor Herodus zie Luk 13:31 (Algemeen).
- 9) Het was de farizeeër Gamaliël die opriep ze met rust te laten (Algemeen).

Polemiek

- Polemiek heeft niets te maken met specifieke acties, maar typische.
- Josephus: Sicarii zijn moordenaars, bedriegers en bandieten, slaven, het uitschot van de samenleving en het bastaarduitschot van de natie. Slechter dan Sodom, wrede hebzucht, liegen, onderdrukken, kwaadaardig.
- Yebamot 16a 8 Een rabbi noemde zijn jongere broer de “eerstgeboren zoon van Satan” omdat hij het, op een bepaald punt, eens was met halacha van Shammai.
- Hand 7:51 Hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, u verzet u altijd tegen de Heilige Geest; zoals uw vaders deden, zo doet u ook.
- Titus 1:12...Kretenzen zijn altijd leugenaars, kwade beesten, luie buiken.
- **Naar de maatstaf van Hellenistische conventies en Joodse polemiek destijds is de NT-polemiek mild.**

Polemiek: Eer en Schaamte cultuur

- Er was een maximale hoeveelheid eer, en als ik er meer wilde dan betekende dat iemand anders er minder zou krijgen.



Rico Cortes - Eer en schaamte cultuur



Mattheüs 23

Luister naar de Farizeeën en doe wat ze zeggen:

- Mat 23:1-3 Toen sprak Jezus tot de menigte en tot Zijn discipelen:
- De schriftgeleerden en de Farizeeën zijn gaan zitten op de stoel van Mozes; daarom, al wat zij u zeggen dat u in acht moet nemen, neem dat in acht en doe het;
- Hoe kan Hij dat zeggen, is dat wel conform Torah?
- Ex 18:25 Mozes koos daarom uit heel Israël bekwame mannen en stelde hen aan als hoofd over het volk ... 26 Zij oordeelden altijd over het volk. De moeilijke zaken brachten zij bij Mozes, maar over elke kleine zaak oordeelden zij zelf.

- Deu 17:8 Als bij de rechtspraak een zaak voor u te moeilijk is, bij geschilpunten binnen uw poorten met betrekking tot bloedvergieten, rechtsvordering of geweldpleging, dan moet u opstaan en naar de plaats gaan die de HEERE, uw God, zal uitkiezen.
- 9 Dan moet u naar de **Levitische priesters gaan, en naar de rechter** die er in die dagen is, en hen raadplegen. Zij zullen dan een gerechtelijke uitspraak voor u doen.
- 10 En u moet handelen overeenkomstig de uitspraak die zij u bekendmaken, vanuit die plaats die de HEERE zal uitkiezen. U moet nauwlettend handelen overeenkomstig alles wat zij u leren.
- 11 **Overeenkomstig de wetsregel die zij u leren**, en overeenkomstig het vonnis dat zij voor u uitspreken, **moet u handelen**. U mag van de uitspraak die zij u bekendmaken, niet afwijken, naar rechts of naar links.
- 12 De man echter die overmoedig handelt, door niet te luisteren naar de priester die daar staat om de HEERE, uw God, te dienen, of naar de rechter, die man moet sterven. Zo moet u het kwaad uit Israël wegdoen.

Luister naar de Farizeeën en doe wat ze zeggen:

- Mat 23:1-3 Toen sprak Jezus tot de menigte en tot Zijn discipelen:
- De schriftgeleerden en de Farizeeën zijn gaan zitten op de stoel van Mozes; daarom, **al wat zij u zeggen dat u in acht moet nemen, neem dat in acht en doe het;**
- Hoe kan Hij dat zeggen, is dat wel conform Torah?
- Ex 18:25 Mozes koos daarom uit heel Israël bekwame mannen en stelde hen aan als hoofd over het volk ... 26 Zij oordeelden altijd over het volk. De moeilijke zaken brachten zij bij Mozes, maar over elke kleine zaak oordeelden zij zelf.
- In Deu 17:8-12 deelt God dus de autoriteit uit naar de Levieten en rechters.
- Waar is die autoriteit overgeheveld naar een ander?
- Gen 49:10 De scepter zal van Juda niet wijken en evenmin de heersersstaf van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Hem zullen de volken gehoorzamen.
- Maar gehoorzamen de volken Yeshua al?
- In Mat 23:2-3 zegt Yeshua dat we naar de Farizeeën en Schriftgeleerden moeten luisteren.

Mattheüs 23

Waarschuwing over het verschil in leer & praktijk:

- 3 ... maar doe niet overeenkomstig hun werken, want zij zeggen het, maar doen het zelf niet.
- 4 Want zij binden lasten samen die zwaar zijn en moeilijk om te dragen, en zij leggen ze op de schouders van de mensen; maar zij willen die zelf met geen vinger verroeren.
- Men moet hypocrieten ontmaskeren om ontheiliging van de Naam te voorkomen (Yoma 86b).
- Hypocrieten zullen niet voor God staan (Sanhedrin 103a).

Motivatie:

- Mat 23:5 Al hun werken doen zij **om door de mensen gezien te worden**, want zij maken hun gebedsriemen breed en de kwastjes aan hun kleren groot.
- Als er een verschil in grootte is dan kan dat worden opgevat als grotere of mindere mate van heiligheid.
- gebedsriemen en tziettsiot worden in één adem genoemd >> gebruik normaal (Mat 23:2-3).
- 6 Zij zijn **zeer gesteld op de ereplaatsen** tijdens de maaltijden en op de **voorste plaatsen** in de synagogen;
- 7 ze zijn ook **belust op de begroetingen** op de markten, en om door de mensen '**rabbi, rabbi**' genoemd te worden.
- De (belangrijkste) drijfveer is aanzien bij mensen... (1e Farizeeër)

Wat ziet God graag:

- 8 Maar u mag zich geen rabbi laten noemen, want Eén is uw Meester, namelijk Christus; en u bent allen broeders.
- 9 En u mag niemand op de aarde uw vader noemen, want Eén is uw Vader, namelijk Hij Die in de hemelen is.
- 10 En u mag niet meesters genoemd worden, want Eén is uw Meester, namelijk Christus.
- 11 **Maar de belangrijkste van u zal uw dienaar zijn.**
- 12 **En wie zichzelf zal verhogen, zal vernederd worden; en wie zichzelf zal vernederen, zal verhoogd worden.**
- Wat doet een dienaar ...?
- Uiteindelijk hebben we **ALTIJD** maar een publiek van **ÉÉN!!!**
- Pirkei Avot 6:6 punt 37 ... help het juk (de last) van een ander te dragen ...
- Mat 11:30 want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.

Huichelarij is gevaarlijke deceptie:

- 13 Maar wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u sluit het Koninkrijk der hemelen voor de mensen; u gaat er immers zelf niet binnen, en hen die er binnen willen gaan, laat u er niet binnengaan.
- 14 Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u eet de huizen van de weduwen op, en **voor de schijn bidt u lang**; daarom zult u een des te zwaarder oordeel ontvangen.
- 15 Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u reist zee en land af om één proseliet te maken, en als hij het geworden is, maakt u hem een kind van de hel, dubbel zo erg als u.
- Pirké Avot 1:11 Abtalion placht te zeggen: Wijze mannen wees voorzichtig met uw woorden, opdat u niet de straf van ballingschap oploopt en weggevoerd wordt naar een plaats van kwade wateren, en de discipelen die u volgen drinken en sterven, en dus de naam van de hemel wordt ontheiligd.
- Luk 12:1...Wees op uw hoede voor het zuurdeeg van de Farizeeën, **dat is de huichelarij.**

Juiste logica:

- 16 Wee u, blinde leiders, die zegt: Heeft iemand gezworen bij de tempel, dan betekent dat niets; maar heeft iemand gezworen bij het goud van de tempel, dan is hij aan die eed gebonden. 17 Dwazen en blinden! Want wat is meer, het goud of de tempel, die het goud heiligt?
- 18 En: heeft iemand gezworen bij het altaar, dan betekent dat niets; maar heeft iemand gezworen bij de gave die daarop ligt, dan is hij aan die eed gebonden. 19 Dwazen en blinden! Want wat is meer, de gave of het altaar, dat de gave heiligt?
- 20 Wie daarom zweert bij het altaar, die zweert daarbij en bij alles wat daarop ligt; 21 en wie zweert bij de tempel, die zweert daarbij en bij Hem Die daarin woont; 22 en wie zweert bij de hemel, die zweert bij de troon van God en bij Hem Die daarop zit.
- Er waren vele vormen en gradaties van zweren.
- Diegenen die deze regels goed kenden hadden voordeel.
- Mat 5:37 laat uw woord ja echter ja zijn, en uw nee nee ...

Juiste prioriteiten:

- Mat 23:23 Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, **want u geeft tienden van de munt, de dille en de komijn**, en u laat het belangrijkste van de Wet na: het recht, en de barmhartigheid en het geloof. Deze dingen zou men moeten doen en **die andere dingen niet nalaten**. (Mat 23:2-3)
- Besnijdenis voorrang op Shabbatsrust.
- Dier in nood helpen voorrang op Shabbatsrust.
- Genezen voorrang op Shabbatsrust.
- Aren plukken om te eten voorrang op Shabbatsrust.
- Medemens helpen voor “rein zijn” voorrang op de Tempeldienst.
- Recht, barmhartigheid en geloof voorrang op tienden van kruiden.
- Voorrang betekend echter absoluut niet AFSCHAFFEN!!
- Recht, barmhartigheid en geloof doen + het andere NIET nalaten.

Hypocrieten / huichelaars:

- 24 Blinde leiders, **die de mug uitzift maar de kameel doorslikt.**
- 25 Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u reinigt de buitenkant van de drinkbeker en van de schotel, maar vanbinnen zijn ze vol van roofzucht en onmatigheid.
- 26 Blinde Farizeeër, **reinig eerst de binnenkant** van de drinkbeker en de schotel, zodat ook de buitenkant daarvan rein wordt.
- 27 Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u bent als de witgepleisterde graven, die **vanbuiten wel mooi lijken**, maar vanbinnen zijn ze vol doodsbeenderen en allerlei onreinheid.
- 28 Zo **lijkt u ook wel vanbuiten rechtvaardig voor de mensen**, maar vanbinnen bent u vol **huichelarij en wetteloosheid.**
- Hillel: Binnenkant van het kopje moet schoon zijn ook al is de buitenkant vies.
- Shammai: Buitenkant van het kopje moet schoon zijn ook al is de binnenkant niet schoon.

Acht soorten Farizeeën:

- 1) Schouder Farizeeër >> draagt zijn goede daden duidelijk zichtbaar op zijn schouder.
 - 2) Wacht even >> wil dat je wacht terwijl hij zijn goede daad verricht.
 - 3) Gekneusde >> die tegen alles aanloopt omdat hij niet wil kijken naar een vrouw.
 - 4) Berekende >> die een zonde begaat en daarna een goede daad doet voor de balans.
 - 5) Stamper >> die zijn hoofd buigt in valse nederigheid.
 - 6) 'Bewuste' >> Hij vraagt wat is mijn plicht zodat ik het doe, alsof hij alles vervuld heeft.
 - 7) Bange >> Die zijn verplichtingen volbrengt uit angst voor de consequenties.
 - 8) Liefde >> die alles doet uit liefde voor God.
-
- alleen nummer 8 word gezien als echt rechtvaardig en goed gemotiveerd.

Het oordeel over eeuwenlange hardnekkigheid:

- 29 Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u bouwt de graven voor de profeten en versiert de grafmonumenten van de rechtvaardigen, 30 en u zegt: Als wij in de tijd van onze vaders hadden geleefd, hadden wij niet met hen meegewerkt om het bloed van de profeten te vergieten.
- 31 Aldus getuigt u tegen uzelf, dat u kinderen bent van hen die de profeten gedood hebben. 32 Maakt ook u dan de maat van uw vaders vol!
- 33 Slangen, adderengebroed, hoe zou u aan de veroordeling tot de hel ontkomen?
- 34 Daarom zie, Ik zend profeten, wijzen en schriftgeleerden naar u toe, en sommigen van hen zult u doden en kruisigen, en sommigen van hen zult u geselen in uw synagogen, en u zult hen vervolgen van stad tot stad,
- 35 opdat over u al het rechtvaardige bloed zal komen dat vergoten is op de aarde, vanaf het bloed van de rechtvaardige Abel tot het bloed van Zacharia, de zoon van Berechja, die u gedood hebt tussen de tempel en het altaar. 36 Voorwaar, Ik zeg u: Al deze dingen zullen komen over dit geslacht.

Het oordeel over Jeruzalem:

- 37 Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! **Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen**, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; **maar u hebt niet gewild!**
- 38 Zie, uw huis wordt als een woestenij voor u achtergelaten. Want Ik zeg u: U zult Mij van nu af aan niet zien, totdat u zegt: Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere!
- Leiders zijn erg belangrijk >> invloed & verantwoording.
- Daarom: U moet niet allemaal leermeesters willen zijn, mijn broeders. U weet immers dat wij dan een strenger oordeel zullen ontvangen (Jac 3:1).
- Toch hadden ze (over het algemeen) de juiste leer, en heeft Hij ons (in lijn met Torah) medegedeeld dat de Farizeeën niet zomaar aan de kant geschoven kunnen worden ...